

Riksintresse enl. 3 kap. 7 § andra stycket miljöbalken

- Kort om SGU
- Vilka ämnen och material berörs?
- SGU:s geologiska information
- Hur arbetar SGU med riksintressen?
- Nya kriterier vid utpekanden
- Under handläggning
- Översyn av riksintressen

Riksintresse för (värdefulla) ämnen eller material

3 kap. 7 § första stycket miljöbalken

Mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen eller material skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av dessa.

3 kap 7 § andra stycket miljöbalken

Områden som innehåller fyndigheter av ämnen eller material som är av riksintresse skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

- Inom sådana områden får kommunerna och de statliga myndigheterna inte planera för eller lämna tillstånd till verksamheter som kan förhindra eller påtagligt försvåra ett nyttjande av resurserna.

SGU¹ utpekar riksintressen för:

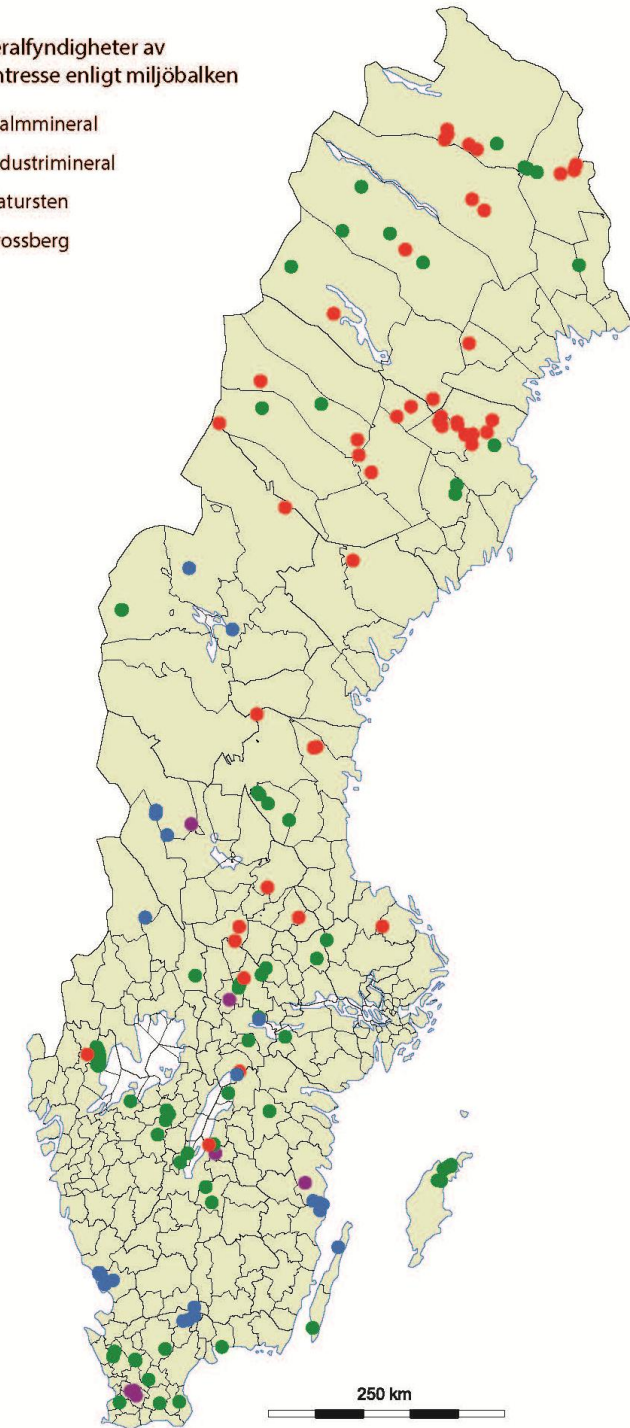
1. Metaller (malmer)
2. Industrimineral
3. Bergmaterial
4. Natursten

Det finns 145 st. (maj 2017) varav merparten i kategorierna 1 och 2. Av utpekade fyndigheter är 85 st. detaljavgränsade.

¹SGU är utpekad riksintressemyndighet enligt 2 § 5 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden.

Mineralfyndigheter av riksintresse enligt miljöbalken

- Malmmineral
- Industrimineral
- Natursten
- Krossberg

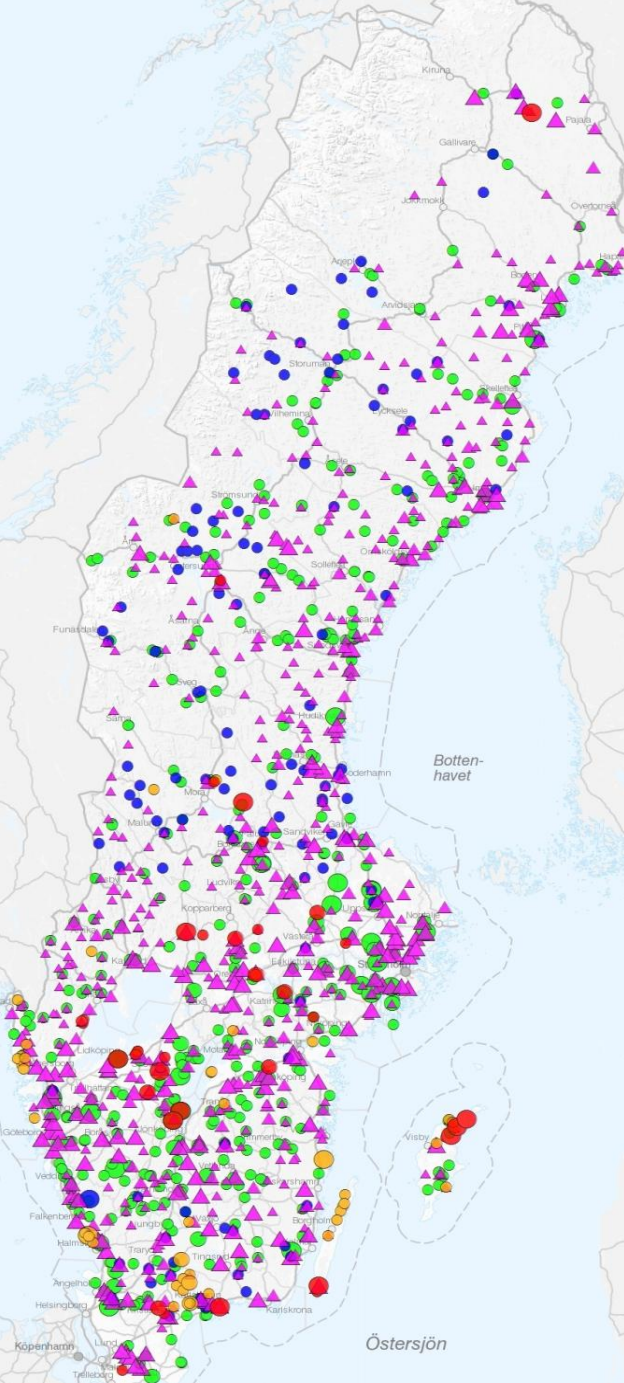




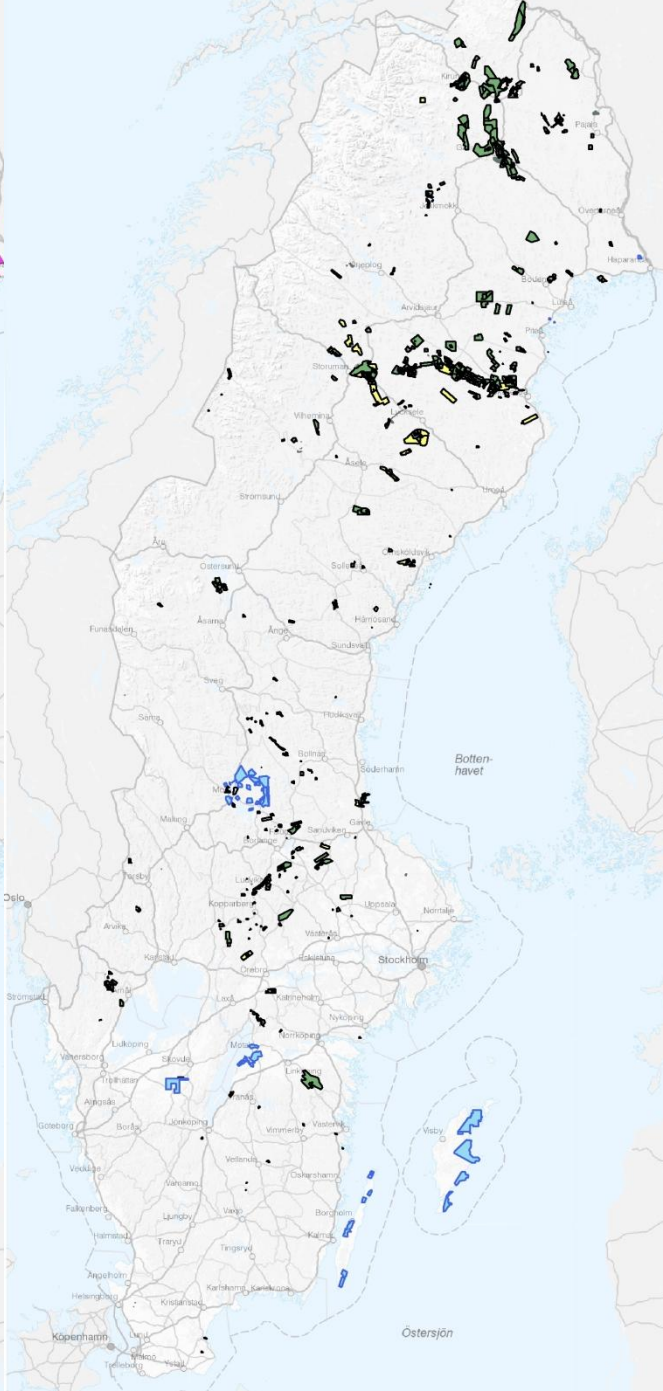
SGU:s geologiska information

- SGU:s mineralresursdatabas
 - Innehåller information om Sveriges mineral- och bergartsförekomster. Metaller (malmer), industrimineral, bergmaterial, natursten etc.
 - Från mineraliserade hållar och skärpningar till större fyndigheter såsom både nedlagda och aktiva gruvor.
 - ca 18 000 poster
- SGU:s malmdatabas (del av FODD)
 - De största metalliska malmerna och mineraliseringarna i Sverige
 - Information om mängd och metallhalt(er).
 - ca 900 poster
- SGU:s databaser om geologi (berggrund, jordarter, hydrogeologi)

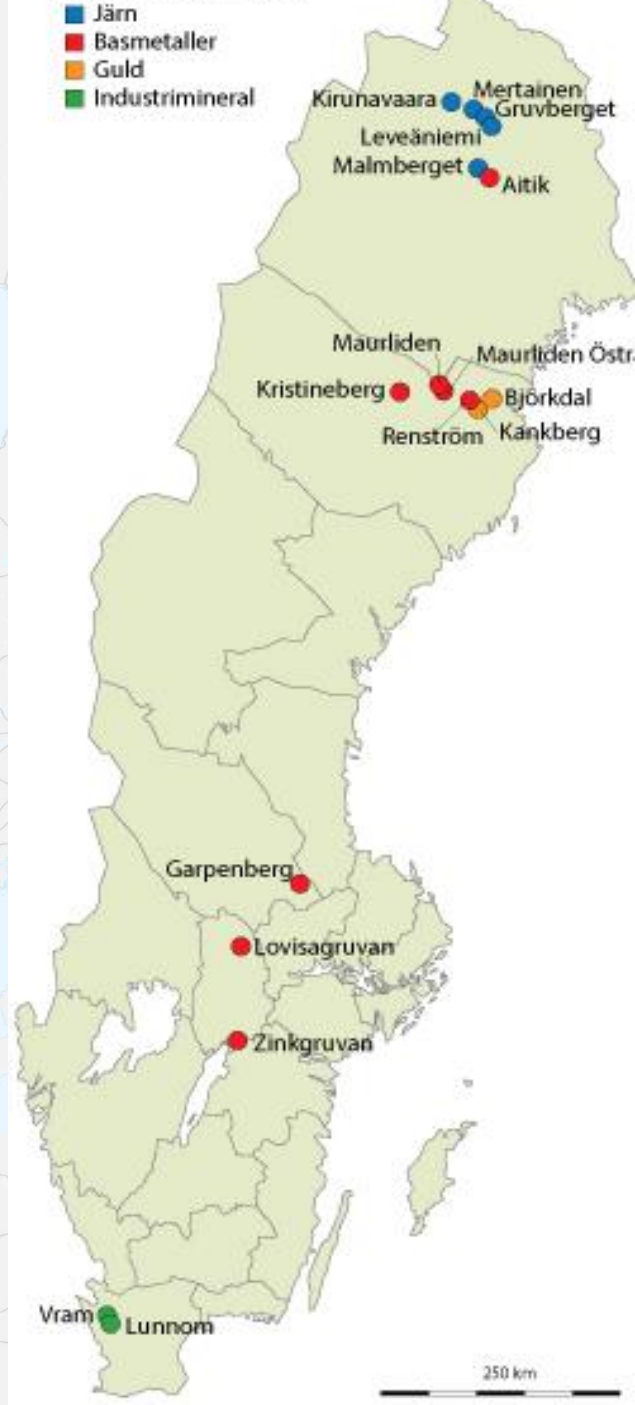
Täkter, industrimineral och natursten 2014



Undersökningstillstånd 2017-03-31



Gruvor i Sverige 2017-01





Så jobbar vi på SGU med riksintressen

- Prioritering och bedömning av områden
- Pågående ärenden redovisas på vår webbplats
<http://www.sgu.se/mineralnaring/riksintressen-for-vardefulla-amnen-eller-material/pagaende-riksintressearenden>
- Kontakter med branschen
- Geologiskt information, teknisk information, prospekteringsinsatser, användningsområden för ämnet/materialiet
- Remiss – länsstyrelse, Boverket, kommun och andra statliga myndigheter
- Beslut som riktar sig till länsstyrelsen (med karta och koordinater)

Vad händer sedan?

- Publicering på vår webbplats
- Karttjänst – riksintressen mineral
<http://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-riksintressen-sv.html>
- Bevakande av riksintresset i remissärenden (t.ex. översiktsplaner) och i domstolsprocesser.



SGU:s nya kriterier för utpekande av riksintresse enl. 3 kap. 7 § andra stycket miljöbalken

- Ämnet eller materialet har stor betydelse för samhällets behov och
- ämnet eller materialet har särskilt värdefulla egenskaper och
- området innehållande fyndigheten av ämnet eller materialet är väl avgränsat, undersökt och dokumenterat.

Alla ovanstående kriterier ska vara uppfyllda för att en fyndighet ska kunna utpekas som riksintresse.

SGU skickade förslaget av nya kriterier på bred remiss (ca 60 remissinstanser) under hösten 2014. Beslut togs av GD 22 juni 2015 (SGU dnr 31-1853/2014).



Gamla urvalskriterier (Uk1-Uk5)

Vid bedömning av fyndigheternas lämplighet som riksintresse har följande urvalskriterier (Uk) använts:

Fyndigheten

- Uk1 - har från försörjningsberedskapssynpunkt stor betydelse för landet
- Uk2 - är väldokumenterad
- Uk3 - uppfyller speciella krav på materialegenskaper
- Uk4 - förekommer i begränsad omfattning men är dock så stor att den även på lång sikt kan försörja hela eller en del av landet med material
- Uk5 - har betydelse för landets försörjning i ett avspärrningsläge

Översyn av riksintressen

- (Tidigare) *Miljöprocessutredningen* (SOU 2009:45)
 - I SGU:s inspel föreslog vi bl.a. att
 - begreppet fyndighet skulle tas bort från bestämmelsen i 3 kap. 7 § andra stycket miljöbalken,
 - verksamhetsområde nödvändigt för utvinning av en tillgång ska omfattas av riksintresseområdet,
 - ett nytt riksintresse för grundvatten av stor betydelse för dricksvattenförsörjningen skulle införas.
- *Riksintresseutredningen M 2014:01*
 - Delbetänkande (om bostadsförsörjning) redovisades 15 augusti 2014. Slutbetänkande: "Planering och beslut för hållbar utveckling – Miljöbalkens hushållningsbestämmelser" (SOU 2015:99) redovisades 2 december 2015.
 - Miljö- och energidepartementet (dnr M2015/04128/Nm) skickade Riksintresseutredningens betänkande (SOU 2015:99) på remiss under hösten 2016. Ca 140 remissvar inkom.

Översyn av riksintressen forts.

- I SGU:s remissvar (SGU dnr 33-2375/2016) framförde vi sammanfattningsvis:
 - att avstyrka att förändringarna genomförs i enlighet med utredningens förslag. SGU förordar istället en alternativ lösning, den som i utredningen kallas C, vilken innebär att dagens hushållningsbestämmelser bibehålls med vissa kompletterande åtgärder.
 - att som positiva förändringar särskilt framhålla utredningens förslag att en grundvattenförekomst kan vara av riksintresse och att ordet ”fyndighet” tas bort från bestämmelsen som reglerar värdefulla ämnen eller material. Trots att SGU avstyrker förslaget som helhet vill myndigheten ändå framhålla att det är av stor vikt att dessa förändringar genomförs inom ramen för det befintliga regelverket.
 - att det befintliga systemet kan utvecklas på så sätt att det ställs krav på sektorsmyndigheterna att uppdatera, och i vissa fall även komplettera, utpekade riksintresseområdens värdebeskrivningar så att kommuner och övriga berörda myndigheter får ett fullgott underlag vid utarbetande av planer och vid tillståndsprövning.
 - att det finns stora fördelar med att det finns en myndighet, Boverket, med ett utpekat ansvar att upprätta och ajourhålla ett nationellt digitalt register med information från myndigheterna om vilka områden som är av riksintresse och områdets värde.